

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli d. 30 April 1870, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående åtskilliga frågor rörande postväsendet, äfvensom af väckta motioner om dels nedsättning i nu stadgade porto, dels upphäfvande af tidningsutgifvares skyldighet att förse tidning med stämpel m. m.

För de särskilda frågor rörande postväsendet, hvilka Kongl. Maj:t genom den nådiga Propositionen (N:o 32) underställt Riksdagens pröfning, äfvensom för de enskilda motioner i hithörande ämnen, hvilka, lika med den Kongl. Propositionen, blifvit till Utskottets handläggning öfverlemnade, får Utskottet, i den ordning ämnas beskaffenhet föranleder, här nedan redogöra och i sammanhang dermed sitt utlåtande afgifva.

Bland förstnämnda frågor förekommer den om medgifvande af frankeringsfrihet eller rättighet att få bref med post befordrade utan någon af afsändaren erlagd betalning. Såsom af den nådiga Propositionen samt General-poststyrelsens skrifvelse med förslag till allmän poststadga af den 25 Augusti 1869 (bland Riksdagens ledamöter utdelad) inhemtas, har dylik frankeringsfrihet, hvilken redan är medgifven i alla Europas stater utom Ryssland, Spanien och Portugal, samt äfven är hos oss gällande för nästan all brevexling med utlandet, varit här tillämpad i afscende å sådana bref, som nedläggas i ångbåts- eller diligenslädor, från år 1835 och till dess år 1860, efter införande af medelportot och frimärkena, det allmänna frankeringstvånget återställdes, hufvudsakligen för att derigenom vinna en beqvämare kontroll å portoafgifternas behöriga redovisande. Då emellertid, enligt hvad i omnämnda Generalpoststyrelsens underdåniga skrifvelse finnes anfördt, under tiden emellan 1835 och 1860 icke någon egentlig klagan öfver portoförnillning såsom

följd af frankeringsfriheten förekommit och faran för sådan försnillning numera genom postväsendets vunna utveckling borde vara icke allenast betydligt förminskad, utan äfven medelst lämpliga anordningar kunde alldeles förebyggas, hvartill äfven komme, att berörda frihet vore i andra hänseenden just egnad att förekomma undansnillande af bref, som till postbefordran aflemnats; då vidare frankeringsfriheten borde anses vara af verkligt behof påkallad, så vida nemligen derom finge dömas af det förhållande, att, oaktadt frankeringstvånget nu varit i tio år påbudet, likväl ännu dagligen förekomme bref, hvilka, i följd af bristande eller ofullständig frankering, måste lemnas utan befordran, och tillsammans åren 1866—67 uppgått till ett antal af omkring 11,000 stycken; då slutligen rättigheten att få aflemnade bref försända, oberoende af om afgiften därför blifvit på förhand erlagd eller ej, kunde antagas böra i betydlig mån befrämja brevexlingen och sålunda äfven öka breffantalet, hvilket efter år 1860 icke vuxit i samma förhållande som under de närmast föregående åren, och ännu vore jemförelsevis vida mindre än i de flesta andra länder, samt sålunda skulle lända icke mindre den brevexlande allmänheten än äfven postverket till fördel, har Kongl. Maj:t, utan afseende å de derigenom föranledda ökade göromålen vid postanstalterna, samt den besvärligare revisionen och bokföringen, velat föreslå Riksdagen, att upphäfva det nu gällande frankeringstvånget; — hvarjemte Kongl. Maj:t i sammanhang dermed, och af skäl som i den nådiga propositionen finnas anförda, föreslagit, att med bibehållande af nuvarande frankeringsafgifter och iakttagande af här nedan angifna grunder för afgifternas fördubbling och tredubbling, det porto, som skall erläggas vid emottagande af ofrankeradt bref, må bestämmas för enkelt bref till 25 öre, för dubbelt till 35 öre och för tredubbelt till 45 öre.

Utskottet har visserligen icke kunnat underkänna betydelsen af de till förmån för frankeringsfriheten sålunda anförda skäl, så mycket mindre, som bland dem står främst angelägenheten att än vidare befrämja säkerheten och lättheten af den för hvarje bildadt folk så ytterst viktiga brevexlingen, men vid ett omsorgsfullt öfvervägande af å ena sidan de med frankeringstvångets upphäfvande förenade fördelar, och å andra sidan dess olägenheter, hafva dessa senare funnits nog betydande, att föranleda mycken tveksamhet angående lämpligheten att för det närvarande tillstyrka ifrågavarande frihet. Sålunda har inom Utskottet gjort sig gällande den farhågan, att, trots det föreslagna korrektivet af höjda portosatser för ofrankerade bref, en oinskränkt frankeringsfrihet alltför ofta skulle komma att missbrukas och sålunda icke allenast föranleda missnöje utan äfven inverka störande på sjelfva brevexlingens säkerhet, hvarjemte äfven ansetts mera än sannolikt, att, särdeles för de aflägsne från postanstalt boende, i vårt vidsträckta land, mycken både omgång och svårighet torde möta att utbekomma obetaldt bref. Då dertill äfven kommit, att, sedan dels ett lika medelporto för inrikes bref af samma vikt, dels frimärke såsom representant för portosatsen blifvit infördt, något verkligt behof

af frankeringsfrihet icke kunnat förspörjas, samt väl ännu mindre hädanefter skall komma att förefinnas, så vida bifall lemnas till Kongl. Maj:ts Proposition om brefvigternas och de derpå beroende frankeringsafgifternas inskränkande till endast trenne, så har Utskottet funnit sig böra hemställa:

1:o

att Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i hvad den afser upphäfvande af frankeringstvangen för inrikes bref, icke må af Riksdagen bifallas.

Med afseende å de fördelar, som icke allenast för den brefvexlande allmänheten utan äfven för posttjänstgöringen skulle uppkomma, derest de nuvarande 11 olika portosatserna för inrikes bref, hvilkas vigt icke öfverstege 50 ort, blefve till ett mindre antal inskränkta, har Kongl. Maj:t i samma nådiga Proposition äfven föreslagit: "att, i nära öfverensstämmelse med hvad under de senaste åren äfven annorstädes blifvit vedertaget, den enkla brefvigten, som för närvarande är bestämd till ej fullt 4 ort, måtte till jemt 4 ort fastställas; att till bref af dubbel vigt, för hvilka såväl franko som porto komme att utgöras med två gånger hvad som belöper för enkelt bref, måtte hänföras alla bref, hvilkas vigt öfverstiger 4 men ej 25 ort; samt att tredubbelt franko eller porto måtte beräknas för bref af mer än 25 och högst 50 ort, hvaremot tyngre försändelser komma att till paketer hänföras."

Enligt Kongl. Kungörelsen den 12 Juli 1860 är vigtberäkningen för bref sålunda bestämd, att för bref intill 4 ort betalas enkel portosats, från 4 till 7 ort, dubbel sådan o. s. v., med tillägg af en portosats för hvarje vigt-tillökning af 3 ort, intill dess brefvigten uppgår till 22 ort, hvarefter någon vigtmoderation är medgifven, hvilken likväl först i fråga om bref af 30 ort eller deröfver kan sägas vara af större betydighet.

Då likväl tyngre bref i allmänhet icke undergå annan postbehandling eller försaka postförvaltningen större besvär och olägenhet än de mindre tunga, samt de dem ålagda högre afgifter följaktligen böra betraktas endast såsom ersättning för den större transportkostnad de i allmänhet tillskynda postverket, lärer fordran på ett särskildt porto för hvarje enkel brefvigt icke kunna anses billig eller ens berättigad; och då nu gällande författning, först efter det bref uppnått en vigt af 31 ort, medgifver någon anmärkningsvärd moderation, hvilken sålunda endast ytterst sällan kommer den brefvexlande allmänheten till godo, synas visserligen de ifrågasvarande bestämmelserna böra undergå en revision i syfte att underlätta postbefordringen af tyngre bref. Kongl. Maj:ts förslag i detta afseende, att inskränka de nuvarande 11 olika portosatserna för inrikes bref, icke öfverstigande 50 ort i vigt, till endast trenne sådana, kan väl synas ganska genomgripande, men då, enligt hvad

Utskottet varit i tillfälle inhemta, en dylik reform lärer kunna vidtagas utan fara för postkassans förmåga att af egna tillgångar bestrida postväsendets underhåll och fortgående utveckling, samt då fördelarne af densamma för så väl allmänheten som äfven förvaltningen, genom större lättnad i postbehandlingen och enkelhet i räkenskaperna, ligga i öppen dag, bör hvarje betänklighet af sådan anledning vara undanröjd. Ett hinder för en så betydande nedsättning i nu stadgade afgifter för tyngre bref skulle visserligen kunna möta i farhågan, att derigenom antalet sådana bref skulle alltför mycket tilltaga och i samma mån bördan för de skjutsskyldige posthemmanen komma att öfver höfvan stegras, men då, enligt hvad Utskottet från tillförlitligt håll blifvit meddeladt, samtliga posthemmanen med detta års utgång antagligen komma att från den dem åliggande postskjutsskyldighet befrias och postbefordran, så vidt möjligt är, verkställas efter af vederbörande styrelse avslutade beting, kan icke en dylik farhåga på frågans bedömande öfva något vidare inflytande; och då slutligen öfriga af en dylik reform möjligen befarade olägenheter lika litet hos oss, som i andra länder, der densamma blifvit genomförd, synas förtjena något synnerligt afseende, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts anförda förslag, med iakttagande dock deraf, att, hvad i detsamma angår beräkningen af afgift för vid afsändandet obetalda bref, bör, derest Utskottets ofvan gjorda hemställan om frankeringstvängets bibehållande vinner Riksdagens bifall, anses vara förfallet. Utskottet hemställer alltså:

2:o

att de särskilda frankeringsavgifterna för inrikes bref, icke öfverstigande 50 ort i vikt, må fastställas i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, samt att tyngre post-försändelser må hänföras till paketer.

Deremot har Utskottet ansett det af Herr *P. Petersson* inom Andra Kam-maren (motion N:o 178) framställda yrkandet om nedsättning af hvarje portosats för orekommenderadt bref till 10 öre icke böra bifallas. Det till stöd för detta yrkande hufvudsakligen anförda skäl, eller att en portosats af 10 öre skulle vara med vårt mynts-system bättre öfverensstämmande än den nu stadgade, har vid föregående riksdagar icke förmått göra sig gällande mot betänkligheten, att genom en dylik nedsättning förminska postverkets inkomster med omkring 200,000 Riksdaler samt i samma mån möjligen förringa dess förmåga af fortgående utveckling, och synes nu böra så mycket mindre kunna tillmätas någon afgörande betydelse, som genom det ofvan tillstyrkta förslaget om portosatsernas inskränkande till endast trenne, en betydlig fördel redan blefve allmänheten medgifven, hvarför Utskottet hemställer:

3:o

att Herr *P. Peterssons* motion icke må bifallas.

För att afhjelpa bristerna i nuvarande bestämmelser angående postförsändelser *med* eller *utan* angifvet värde, och tillika bringa lagstiftningen rörande förevarande ämne i öfverensstämmelse med de grundsatser, som i de flesta andra länder blifvit under en lång följd af år med fördel tillämpade, och till en del redan gälla för Sveriges brevexling med utlandet, har Kongl. Maj:t, i enlighet med hvad General-poststyrelsen tillstyrkt, vidare föreslagit:

att för hvarje *utan* angifvande af värde *rekommenderadt* bref, som förkommer, må utan afseende å brevets innehåll, såsom ersättning utbetalas ett en gång för alla bestämdt belopp af 50 Riksdaler;

att för förkommet *paket*, som *utan* angifvet värde till posten aflemnats, må såsom ersättning betalas 1 Riksdaler för hvarje skålp. af paketets vikt, dock så att till förenkling af lättare paketers behandling, ersättningen för paket, som i vikt icke öfverstiger 2 skålp., alltid må utgå med 2 Riksdaler och för paket, som väger mer än 2 skålp., men icke mer än 4 skålp., med 4 Riksdaler;

att för förkommet bref eller paket *med* angifvet värde må såsom ersättning utbetalas ett mot berörda *angifna* värde svarande belopp, så vidt ej visas kan, att detta värde öfverstiger det verkliga, i hvilket fall ersättningen bör utgå i enlighet med det sednare;

att den rekommendationsavgift, som vid inlemnande af (*utan* angifvet värde) rekommenderadt bref bör jemte belöpande franko erläggas, och hvilken nu utgör 24 öre, må nedsättas till samma belopp, hvartill ifrågavarande avgift för bref, som vexlas mellan svenska och tyska orter, är bestämd, eller till 18 öre; samt

att för försändelser *med* angifvet värde erlägges, dels en befodringsavgift, som utgår i fråga om bref med enkelt franko eller 12 öre utan afseende derå om brevets vikt är enkel, dubbel eller tredubbel, men för paketer enligt den för dessa försändelser i allmänhet gällande taxa, dels ock en assurancesavgift, utgörande 50 öre för ett angifvet värde af högst 500 Riksdaler, hvilken avgift höjes med 5 öre för hvarje belopp af högst 100 Riksdaler, hvarmed det angifna värdet öfverstiger 500 Riksdaler, och med 2 öre för hvarje enahanda belopp, hvarmed värdet öfverstiger 1,000 Riksdaler.

De brister, af hvilka den nuvarande lagstiftningen angående postförsändelser med eller utan angifvet värde hufvudsakligen befunnits lida, och som, genom antagandet af de anförda förslagen, ansetts i hufvudsaklig mån böra afhjelpas, äro *dels* att, när postverket icke åtager sig ersätta andra i bref inneslutna värdeföremål än kontanta penningar, opåtecknad stämpelpapper samt sådana obligationer, assignationer och bevis, som i Kongl. Förordningen den 16 Februari 1849 beskrifvas, eller att ersätta förkomna paketpostförsändelser med högre belopp än 450 R:dr, den korresponderande allmänheten är betagen all utväg att, utan äfventyr af för-

lust, till postverket för befordran öfverlemna vare sig bref, innehållande andra slags värdepapper än de nämnda, eller paket, hvars innehåll i värde öfverstiger 450 R:dr, samt *dels* att postverket för bortkommet bref, som afsändts under så kallad sluten rekommendation, icke utbetalar någon ersättning, förrän uppgiften om brefvets innehåll blifvit inför domstol beedigad, hvilken omgång jemte kostnader otvifvelaktigt varit en mycket bidragande orsak, att orekommenderade penningbref till icke obetydligt antal ännu förekomma.

Hvad nu först beträffar ersättningen för bref, som afsändts under så kallad sluten rekommendation, anser Utskottet redan de i Kongl. Maj:ts Proposition anförda skäl vara afgörande till förmån för förslaget. Då dertill kommer, att brefafsändare sålunda erhåller rätt att mot erläggande af en billig rekommendationsavgift icke allenast tillförsäkra sig ersättning till bestämdt belopp för hvad slags i brefvet inneslutna värdeföremål som helst, hvarigenom benägenheten att för dylika värdeförsändelser begagna postverket måste betydligt ökas, utan äfven att, vare sig brefvet innehåller värdeföremål eller ej, bereda detsamma den större trygghet, som måste blifva följden deraf, att, i händelse af dess förlust, en viss skadeersättning åligger postverket; då vidare, i händelse af brefvets förkommande, den bestämda ersättningen utan någon omgång genast skall utbetalas, hvaraf en mera allmän rekommendation af äfven mindre värdebelopp bör blifva en sjelfskrifven följd, och sålunda icke allenast postbetjeningen mindre utsättas för den, efter hvad erfarenheten visat, stundom alltför starka frestelsen att undansnilla bref, som förmodas innehålla penningar, utan äfven ett af de många stadgandena om edgång kommer att ur vår lagstiftning uteslutas; samt då slutligen den invändningen, att, genom antagande af det föreslagna stadgandet, en mindre ersättning än den nu bestämda skulle komma att af postverket för förkommet bref under sluten rekommendation utbetalas, icke förtjenar något afseende, enär genom erläggande af en ringa assurancesavgift och påtecknande af det inneslutna värdet säkerhet kan beredas för brefvets hela angifna innehåll, finner sig Utskottet utan tvekan böra tillstyrka bifall till hvad Kongl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit.

Billigheten deraf, att för till postanstalt inlemnadt, men förkommet paket utan angifvet värde någon viss mindre summa såsom skadeersättning af postverket erlægges, lär icke påkalla någon särskild motivering, och då de af Kongl. Maj:t föreslagna, på paketets vikt beroende, ersättningsbeloppen synas fullt tillfredsställande, hemställer Utskottet:

4:o

att för hvarje utan angifvande af värdet rekommenderadt bref, som förkommer, må utan afseende å brefvets innehåll utbetalas ett bestämdt belopp af 50 R:dr; samt

5:o.

att för förkommet paket, som utan angifvet värde till posten aflemnats, må utbetalas ersättning enligt de grunder och till de belopp, som i Kongl. Maj:ts nådiga Proposition finnas föreslagna.

Beträffande dernäst försändelse af bref eller paket *med* angifvet värde, synes Kongl. Maj:ts förslag om dess ersättande med ett mot det angifna svarande belopp, utan att i allmänhet därför skall erfordras något sådant uppvisande af försändelsernas innehåll, som i afseende å behandlingen af s. k. öppet rekommenderadt bref hittills varit föreskrifvet, icke kunna medföra någon fara för postverket, enär ersättningen ifrågakommer endast då försändelsen förlorats, samt mot missbruket att åsätta allt för högt värde bör finnas tillräckligt skydd i assurancesafgifterna.

Ehuru i allmänhet ett företeende å postanstalterna af innehållet utaf försändelser med angifvet värde sålunda icke hädanefter skulle ifrågakomma, och icke bör anses härstädes mera behöfligt än hvad i andra länder är fallet, kan det dock understundom och af flerahanda skäl vara för afsändare önskligt att erhålla posttjenstemans intyg derom, att i ett afsändt assureradt bref verkligen funnits inneslutet ett belopp, motsvarande det angifna värdet; hvarföre äfven General-poststyrelsen i § 12 i sitt förslag till allmän poststadga intagit en bestämmelse, som berättigar afsändare att mot särskild afgift af 10 öre erhålla sådant intyg eller qvitto. Utskottet hemställer alltså:

6:o.

att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, förkommet bref eller paket *med* angifvet värde må ersättas med ett mot berörda angifna värde svarande belopp, så vida ej visas kan, att detta värde öfverstiger det verkliga; i hvilket fall ersättningen bör utgå i enlighet med det sednare.

I afseende å afgiften för rekommenderad försändelse *utan* angifvet värde, eller s. k. slutet rekommendation, hvilken af Kongl. Maj:t blifvit föreslagen att nedsättas från 24 till 18 öre, samt af hr P. Petersson i hans här förut omförmälda motion till 20 öre, har bort uppmärksammas, att den af Kongl. Maj:t sålunda föreslagna afgiften motsvarar den nu stadgade för dylika bref, som utvexlas mellan svenska och tyska orter, samt är högre än den i Norge och Danmark gällande. Då derjemte äfven tagits i betraktande, att en sådan icke obetydlig nedsättning i afgiften bör i hög grad befrämja en allmännare rekommendation af mindre värdeförsändelser, hvilket ur synpunkten af så väl sedligheten som postverkets finanser bör genom alla medel eftersträfvast; samt att en afgift af 18 öre jemte breffranko stiga tillsammans till 30 öre, å hvilket belopp särskilda frimärken finnas, så hemställer Utskottet, med afstyrkande å herr Peterssons motion,

7:o

att hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående afgift för utan angifvet värde rekommenderadt bref må bifallas.

Beträffande de af Kongl. Maj:t föreslagna assurancesafgifterna för försändelser med angifvet värde, hafva dessa dels förefallit Utskottet i sig sjelfva något högre, än hvad, enligt meddelade uppgifter, det hittills varande förhållandet mellan postverkets inkomster af brefassuransen och det utbetalda ersättningsbeloppet i sin helhet i sjelfva verket påkallar, dels äfven befunnits, enligt den i General-poststyrelsens underdåniga styrelse pag. 30 intagna tabell, samt om till dem läggas de särskilda 10 öre, som för hvarje bref med företedt och qvitteradt värde skall betalas, göra assuranskostnaderna något drygare än de hittills stadgade, hvilket senare förhållande måste synas så mycket mindre lämpligt, som ersättningen för förloradt bref under slutet rekommendation blifvit nedsatt från 150 till 50 Riksdaler. Då sålunda någon modifikation i de föreslagna assurancesafgifterna bort medgifvas, har Utskottet ansett desamma kunna lämpligen så bestämmas, att för belopp till högst 1,000 Riksdaler afgiften utgöres med 50 öre och derefter, i likhet med hvad nu är stadgadt, höjes med 2 öre för hvarje 100 Riksdaler, hvarigenom assuransen, äfven med tillägg af nyssnämnda 10 öre, komme att ställa sig något billigare än nu är förhållandet.

Kongl. Maj:t har väl derjemte föreslagit, att för försändelse af bref med angifvet värde skall, utan afseende å brefvets vikt, erläggas endast en befodringsafgift motsvarande enkelt franko eller 12 öre, men då ett så vidsträckt medgifvande befarats kunna föranleda, att postverket onödigtvis och öfver höfvan belastades med transport af tyngre bref, har Utskottet ansett befodringsafgifterna för äfven dylika bref böra utgå efter samma grunder, som för alla öfriga äro stadgade, och som synas väl lämpade efter den kostnad och det besvär, de förorsaka postverket, så mycket heldre, som postkassan derigenom kan lättast beredas ersättning för den minskning i inkomster, som lär följa af den ofvan föreslagna modifikationen i assurancesafgifterna. Utskottet hemställer alltså:

8:o

att för försändelse med angifvet värde skall erläggas dels en befodringsafgift, som i fråga om bref utgår efter samma viktberäkning, som redan är för öfriga bref föreslagen, men för paketer enligt den för dessa i allmänhet gällande taxa, dels ock en assurancesafgift, utgörande 50 öre för angifvet värde af högst 1,000 R:dr, hvilken afgift höjes med 2 öre för hvarje 100 R:dr derutöfver.

Slutligen

Slutligen har Kongl. Maj:t, under omförmälan huruledes anledningen till paketpostutvexlingens, i jernförelse med brefkorrespondensen, endast ringa utveckling inom vårt land torde vara att söka deri, att en sådan nedsättning i befordringsafgifterna och förenkling i taxeringsföreskrifterna, som genom medelportots införande kommit brevexlingen till godo, icke hittills kunnat jemväl för paketpostutvexlingen beredas, samt att, ehuru med afseende å de långa afstånden och ofta inträffade behovet af ökade anspann för posterna och den betydliga årligen växande legan för den skjuts, som dertill måste användas, någon af afståndet oberoende uniform taxering af paketer i allmänhet icke för det närvarande ansetts kunna införas, likväl en sådan åtgärd utan olägenhet för postverket och med stor fördel för allmänheten bör kunna vidtagas för mindre paketer, föreslagit, "att för småpaketer, hvarmed förstås sådana, som väga högst två skålpund, befordringsafgiften må, utan afseende å afståndet mellan afgångs- och adressorterna, få utgöra, då paketets vikt icke öfverstiger ett skålpund, 50 öre och då vigten öfverstiger ett men icke två skålpund 75 öre.

I sin oftanämnda underdåniga skrifvelse har General-poststyrelsen i ämnet hufvudsakligen anført, att trots den under sednare år vidtagna betydliga utvidgningen af paketpostförbindelserna, likväl ännu funnos icke mindre än 326 postanstalter, eller mera än $\frac{3}{4}$ delar af hela antalet sådana, från och till hvilka paketer icke kunna med post befordras, hvilket förhållande icke allenast utgjorde ett stort hinder för postutvexlingen i allmänhet utan äfven alltför mycket blottställde postförarne för frestelsen, att mot upprepade förbud åtaga sig fortskaffande af paketer, för hvilka en laglig befordran genom posten icke kunde beredas. En anledning till denna paketpostförbindelsernas ringa utveckling, eller att för fortskaffande af paketgods icke få anlitas de poster, som befordras med posthemmausskjuts, torde väl, enligt hvad ofvan blifvit nämndt, med årets utgång blifva undanröjd, men en annan icke mindre betydande, nemligen dels de höga befordringsafgifterna och nödvändigheten att äfven för mindre paketer tillämpa den nu gällande alltför invecklade afståndstaxan, återstår dock och har jemväl af General-poststyrelsen ansetts böra och utan olägenhet kunna borttagas genom införande för småpaketer af ett uniformt medelporto, efter de grunder som redan blifvit med så mycken fördel tillämpade i afseende å bref. På dessa skäl, och då förslaget egentligen endast är en följdriktig utveckling af det ofvan tillstyrkta, enligt hvilket högsta brefvigten skulle reduceras till 50 ort och betalas med ett uniformt porto, hvaremot tyngre försändelser skulle komma att hänföras till paketer, för hvilka, då de ej öfverstiga en viss mindre vikt, äfvenledes ett bestämdt medelporto sålunda bort antagas samt då den stegring i befordringsafgiften, som sålunda skulle vid kortare transport uppstå, vida mera än uppväges icke endast genom de lindrigare kostnaderna för paketer, som befordras längre väg, utan äfven genom den betydande förenklingen af paketposttaxan, hemställer Utskottet

9:o.

att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, för småpaketer, hvarmed förstås sådana, som väga högst två skålpund, befordringsafgiften må, utan afseende å afståndet mellan afgångs- och adressorterna, få utgöra, då paketets vikt icke öfverstiger ett skålpund, 50 öre, och då vigten öfverstiger ett men icke två skålpund 75 öre.

Herr *L. J. Hierta* har inom Andra Kammaren (motion N:o 180), i väsendtlig öfverensstämmelse med hvad General-poststyrelsen i sin underdåniga skrifvelse af den 25 Augusti 1869 med öfverlemnande af förslag till allmän poststadga hemställt, föreslagit: "att åliggandet för tidningsutgivare att låta förse sina blad med bevillningsstämpel må upphävas; att det för tidningar, som genom postanstalt requireras, bestämda postarfvide icke längre må erläggas; samt att, i stället för dessa båda afgifter och i enlighet med §§ 72—74 af ofvannämnda förslag till allmän poststadga, en enda afgift, utgörande i allmänhet 20 procent af hvarje tidnings eller tidskrifts prenumerationspris, men endast 10 procent för tidskrift, som utkommer mindre ofta än en gång i veckan, må af postverket uppbäras för hvarje genom detsamma befordradt exemplar."

Motionären, som till stöd för sitt förslag hufvudsakligen anför, att den tidningar m. m. såsom ersättning för postporto nu erlagda stämpelskatt kostar i uppbörd omkring 40 procent af sitt bruttobelopp; att den drabbar äfven de tidningar, med hvilka postverket icke tager någon befattning, likasom ock dem, som förblifva osålda, samt att tidningarne, utom denna skatt, betala jemväl bevillning efter andra artikeln, hvarjemte tidningsprenumeranterna till posttjenstemännen erlægga en dryg ersättning, hvilken i vissa fall uppgår ända till 30 procent af prenumerationspriset, har i öfrigt aberopat de i ofvannämnda underdåniga skrifvelse framställda skäl för upphäfvande af tidningars och tidskrifters skyldighet att betala bevillningsstämpel och dennas ersättande med ett bestämdt postporto. Af denna skrifvelse inhämtas, att General-poststyrelsen ansett ifrågavarande stämpelafgift, såsom bestämd att utgöra ersättning för det porto, som eljest skolat för postbefordrade tidningar och tidskrifter erläggas, egentligen lida af tvänne olägenheter, nemligen dels att drabba äfven alla de exemplar af tidningar m. m., för hvilka någon postbefordran icke påkallats, dels att icke inkomsten deraf tillfaller postkassan, hvilken likväl får uppbära utgifterna för det ökade hästantal, som erfordras för postbefordringen af den med hvarje år växande massan af tidningar och tidskrifter. På grund häraf har äfven Styrelsen föreslagit, att stämpelafgiften äfvensom, under förutsättning af bifall till sin hemställda om fullständigare indragning af postförvaltarnes sportelaf-löning, det för postbefordrade tidningar m. m. nu utgående postförvaltarearfvidet måtte indragas och båda ersättas genom en bestämd portoafgift, hvilken, såsom

äfvén af Herr Hierta blifvit yrkadt, borde utgå med respektive 20 procent och 10 procent af det pris, hvartill tidningen eller tidskriften af förläggaren tillhandahålles, med iakttagande likväl deraf att afgiften för kvartal eller någon del deraf icke i något fall finge understiga 30 öre för tidning eller tidskrift, som utlemnas minst en gång i veckan, samt 15 öre för hvarje annan. — Enligt en i den underdåniga skrifvelsen (pag. 128) intagen tabell skulle dessa sålunda bestämda afgifter för flertalet postbefordrade tidningar blifva icke obetydligt billigare än de nu stadgade stämpel- och postförvaltareafgifterna tillsammans, hvarjemte utgifvaren äfvén vore befriad från stämpels erläggande för de exemplar, som icke med post fortskaffades.

Bevillnings-Utskottet yttrade vid sistlidne riksdag, med anledning af då framställda yrkanden i samma syfte, att det nuvarande sättet för ifragavarande stämpelafgifters uppbärande icke fullt motsvarade den för all beskattning gällande regel, att uppbörden bör göras så billig som möjligt, likasom det ej heller tillfredsställde anspråkslösa fordringar på enkelhet och reda, hvarföre visserligen en förändring i detta hänseende vore önskvärd; men då motionären dels icke lemnat någon utredning af ämnet, dels icke heller fästat nog afseende vid de tvänne lika berättigade anspråk, som vid bemödandet att afhjelpa det öfverklagade missförhållandet likväl måste uppmärksammas, nemligen å ena sidan Statens anspråk å oafkortade inkomster och å andra sidan den tidningsläsande allmänhetens, att icke med förhöjda omkostnader betungas; samt då slutligen ett sådant förslag, hvilket i tillämpningen torde komma att medföra åtskilliga svårigheter, borde i första hand af Generalpoststyrelsen uppgöras, fann Utskottet sig, ehuru med erkännande af det berättigade i förslagens syfte, böra detsamma afstyrka.

Ehuru åtskilliga af de betänkligheter, som vid sistlidne riksdag sålunda föranledde Utskottets afstyrkande yttrande, numera, enligt hvad angående Generalpoststyrelsens genomförda förslag blifvit anfördt, måste anses undanröjda, och ehuru icke mindre olämpligheten af en beskattning, hvars uppbörd medför så betydliga kostnader, än äfvén billigheten af att inkomsten för tidningars och tidskrifters postbefordran får tillfalla postverket, hvilket vidkännes kostnaderna därför och som derjemte är för så väl upprätthållandet af sin samhällsnyttiga verksamhet som sin fortgående utveckling hänvisadt till endast egna tillgångar, obestridligen tala för bifall till förslagen om tidningsstämpelafgiftens upphörande och ersättande genom ett bestämdt postporto, återstår likväl betänkligheten att genom en dylik åtgärd tillskynda Statsverket en förlust, hvilken kan beräknas till något öfver 60,000 R:dr. I allmänhet bör väl ensamt denna farhåga icke kunna betinga afstyrkande af en reform, som erkännes vara i många hänseenden nyttig och billig, men under nuvarande förhållanden, då så mycket afseende måste fästas vid att bibehålla Statsverkets inkomster orubbade, har den dock föranledt tveksamhet angående lämpligheten af densamma antagande för det närvarande, och då dervid äfvén tagits i betraktande, att de föreslagna portosatserna dels skulle komma att för åtskilliga

tidskrifter och äfven tidningar öfverstiga de nuvarande afgifterna tillsammanlagda dels äfven för en och annan tidskrift och tidning förefallit högre i förhållande till portosatsen å andra dylika. än postverkets besvär och kostnad för densammas befordran torde billigtvis erfordra, och sålunda lär behöfva undergå någon modifikation, hvartill Utskottet likväl icke nu haft tillfälle framlägga förslag, så hemställes:

10:o

att Herr Hiertas motion för det närvarande icke må till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 April 1870.

På Utskottets vägnar:

C. J. Oscar Alströmer.

Reservation:

emot 1:a punkten:

af Herr *Bennich, A. G:son*: "På de i Kongl. Maj:ts Proposition utvecklade skäl har jag ansett frankeringsfrihet äfven för inrikes brevexling böra medgifvas: men då postverkets besvär med uppbörd och redovisning af porto för ofrankerade bref lär vara oberoende af brefvens högre eller lägre vikt, har det synts mig lämpligast, att den lösen utöfver sjelfva portosatserna, som emottagare af ofrankeradt bref bör erlägga, bestämmas till ett visst och lika belopp för alla dylika bref; och har jag trott, att denna lösen, i Kongl. Maj:ts Proposition upptagen till 13, 11 och 9 öre efter brefvens olika vikt, borde bestämmas till en half portosats eller 6 öre."

Häruti instämma Herrar *H. A. Hamilton, W. Croneborg, C. Petre, Carl Storkenfeldt*